7e JAARGe. № 117.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ℘ jaar f 24.– ℘ halfjr. f 12.– ℘ maand f 2.–
" Java. " do. " 30.– " do. " 15.–
" Buitenbezn. " do. " 36.– " do. " 18.–
" Europa " do. " 50.–

De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 26 DECEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen wordenget roffen.

ADVERTENTIEN.

Tegen het naderend nieuwjaar waarschuwt de ondergeteekende, voor zoo veel noodig, dat het afschieten van vuurwapenen zoo ook het afsteken van vuurwerken binnen de limiten der stad en voorsteden bij artikel 12 van het policie reglement op strafbedreiging verboden is.

De Assistent Resident voor de Policie.
(1627) **E. DIBBETS.**

BEKENDMAKING.

De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat de postpakketten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overlandmail, gedurende het 1e kwartaal 1860, zullen worden gesloten op de ondervolgende dagen des middags ten 4 ure, als:

In de maand Januarij op den 3 en 18.
" " " Februarij " " 2 " 18.
" " " Maart " " 3 " 18.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd,*
den 24sten December 1859. (1691) VAN DER WIJCK.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 27sten December 1859.
Bij den heer *Mr. Meertens* te Groedo van meubelaire goederen enz.

Op Woensdag den 28sten December 1859.
Bij het agentschap van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij aan de Kalimaas van een schip en Inventaris.

Op Donderdag den 29sten December 1859.
Bij den heer *Horst* te Jotangan van meubelaire goederen.

Op Vrijdag den 30sten December 1859.
Bij de heeren *Adam & Co.* in de chins. kamp van diverse koopmanschappen.

Op Zaturdag den 31sten December 1859.
In de pakhuizen van de heeren *Hill Broekman & Co.* aan de Kalimaas van een schip en Inventaris. (1673)

GEBOORTEN.

Bevallen van twee *DOCHTERS* A. M. H. PRAETORIUS. *Eijma.*
PROBOLINGO, 3 *December.* (1690)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

bij den Heer
MR. A. M. MEERTENS,
TE
GROEDO.

Op Dingsdag den 27sten December 1859.
Van eenen netten en wel geconserveerden inboedel bestaande in een MAHONIE HOUT AMEUBLEMENT en andere GEPOLITOERDE MEUBELEN zoo van BATAVIASCH als SOERABAYASCH MAAKSEL, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PENDULES, LAMPEN, KRISTAL, GLAS, PORCELEIN- en PLEETWERK enz. enz.
EEN PALANQUIN, VIER SPAN GOED GEDRESSEERDE OVERWALSCHE WAGENPAARDEN, TWEE KINDER RIJPAARDEN en MELKGEVENDE KOEIJEN. (1637)
Voorts eene fraaije verzameling BLOEMEN IN POTTEN, eene compleete GIJMNASTIE TOESTEL enz. enz.

WILLIGE VERKOOP.

Op den 28sten December 1859,

zal te Soerabaya na afloop der dien dag te houden vendutie, in het pakhuis van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij aan den meestbiedenden nog worden verkocht ten overstaan van het Vendu-kantoor te Soerabaya,

het Barkschip
FATHOOL MADJIED,

met deszelfs staand en loopend want, Inventaris en scheepsbenoodigdheden zoo als het schip is liggende ter reede alhier.

Het schip is dagelijks te bezigtigen en de eigendomsbewijzen en verkoopcondities liggen aan het Vendu-kantoor ter inzage.

Deze verkooping geschiedt uit kracht eener onherroepelijke volmagt vervat in eene hijpothekaire akte dd. 30 Augustus 1858 No. 220, ten verzoeke van MR. W. H. s'JACOB als gemagtigde der firma. TOLSON HUNT & Co te *Batavia.* (1672)

Op de VENDUTIE.

Van den 28sten dezer,
te houden voor de Pakhuizen van
FACTORIJ DER NEDERLANDSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ
aan de Kaliemaas

zal worden verkocht het in het vorige jaar met rood koper nieuw gekoperd Barkschip **OOSTERLING,** zoo als hetzelve alsdan zal zijn liggende ter reede van SOERABAYA, met deszelfs **Rondhouten, Staand** en **Loopend Tuig, één stel Zeilen** en **twee Zware Ankers** elk met **45 Vadem Ketting.**

EN DAARNA AFZONDERLIJK DESZELFS INVENTARIS

zijnde daags te voren in genoemde pakhuizen voor een iegelijk te bezigtigen.

De Agent van de factorij der Nederl. Handel Maatschappij,
(1656) J. L. VAN GENNEP.

VENDUTIE.

van onderstaande goederen,
den 27 en 28sten December e. k.
Aan de pakhuizen van de ondergeteekenden.

5 geslagen ijzeren **Stoomfiltreerbakken** met dubbele **Zakken** en **Metaalbottels.** compleet, zeer geschikt voor het zuiveren van schuim rietsap. — *hoog* 6 *voet* 6 *duim*, *breed* 3 " 6 ", *diep* 2 " 8 "

852 stuks gegoten **Yzeren gooten.** — *lang* 6 *voet.* *breed* 6 *duim.* *diep* 4½ "

2 gegoten **IJzeren Suiker-pannen.**
1 nieuw en **Compleet stel blaasinstrumenten** voor **hoornmuziek.**
Engelsche reiswagens.
Rond, vierkant, staaf en **blad-ijzer.**
Kopergaas en **perforated koper** voor **Centrifuges.**
Koperen kranen. / **Geslagen ijzeren pijpen.** — *voor Stoom.*
IJzeren schroefbouten van verschillende dimensiën.
Djattie houtwerken.
Linnen zakken.
en diverse andere goederen.

PASOEROEAN, W. MAJOR & CO.
12 *December*, 1859. (1626)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

Op Donderdag den 29sten December a. s.
Ten huize van den Heer Mr. HORST.
Te Jotangan,
DOOR
D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van MEUBELEN, LAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (1668)

Op de VENDUTIE.

Van den 29sten December a. s.

Zal nog worden verkocht: een VIS-A-VIS, en een zeer ligte REIS-WAGEN.
D. D. VAN BOECKHOLTZ.
(1684)

De vroeger, in het *Bataviasch Handelsblad* en *Java Bode*, geannonceerde verkoop der arakstokerij te GENDING, Residentie PROBOLINGO, is alsnu bepaald op *Donderdag den 29sten dezer*, ten tien uur 's morgens op genoemd établissement plaats te zullen hebben,

PASOEROEAN, 12 *December* 1859,
(1625) **W. MAJOR & CO.**

EDEL EN ADEL,

(*slot.*)

— Uw vader! — gij zijt dan....?

— Paul Robin, mijnheer! en ik zou eenen anderen misschien minder welklinkenden naam dragen, wanneer mijn vader, voor zijn verscheiden, het niet verlangd had dat ik mij een titel zoude verwerven.

Er ontstond eene nieuwe stilte.

— Ja, mijne broeders! hernam Valérie, het is Paul, mijn neef, den vriend mijner jeugd. Maar gij weet nog niet in hoe verre hij ons met zijne weldaden heeft overladen.

Nu vertelde zij hun wat na hun vertrek te Castillac was voorgevallen, de bezoeken van Paul op den zandduin, zijne délicate toegenegenheid. Na het ongeval op het kasteel, was Paul, gewaarschuwd door de komst van een der afgerigte duiven, welke hij met dat doel aan Marc had gegeven, met zijn vader in alle haast naar de plaats des ongevals gegaan. Zij hadden onmiddelijk het noodige doen bewerkstelligen om de ongelukkige slagtoffers te redden. In eene landstreek waar alle middelen ontbraken, moesten daarvoor onnoemelijke sommen worden besteed. Gedurende drie dagen hadden vader noch zoon de werklieden verlaten, hen zonder ophouden aanmoedigende, en zich zelven dikwijls in gevaar stellende. Paul had het geluk gehad om het eerst in den toren te dringen, toen de deur van het plat vrij kwam; door Marc geleid, die zelf zwak en uitgeput was, en naast haar lag een brief, waarvan zij echter blozende melding maakte

Men had haar naar een naburig dorp vervoerd, alwaar zij door de zuivere lucht weldra bijkwam, van daar was zij met een rijtuig naar Bordeaux, bij haren oom, gebragt. De liefdevolle zorgen van vader en zoon hadden haar weldra geheel doen herstellen.

— Oordeel, mijne broeders! vervolgde Valérie in vervoering, of ik geene genoegzame beweegredenen had om Paul te beminnen! Doch niet alleen mij heeft hij gered, ook gij zijt hem uwe bevrijding en onze gelukkige hereeniging in dit kasteel verschuldigd, hetwelk met geen ander doel gebouwd is dan ter vervanging van het oude. Eenige maanden geleden mogt het mijn echtgenoot eindelijk gelukken om te ontdekken waar gij u bevondt; door magtige voorspraak, het doen van reizen, en uitdeelen van geld heeft hij mogen slagen. Verzekerd dat gij, na den Franschen grond te hebben betreden, onmiddelijk naar Castillac zoudt gaan, zijn wij u hier op gaan wachten, en... het overige weet gij.

Bij het einde van haar verhaal beschouwde de jonge vrouw met angstvalligheid, hare broeders; beiden waren bewogen.

— Aldus mijnheer! zeide Hector, zich tot Paul wendende, heb ik het u te danken dat ik geen krijgsgevangene meer ben in de vesting van Praag!

— En ik, voegde Jan er bij, van geen slaaf meer te zijn van die verachtelijke kinderen van den profeet, die ik van ganscher harte naar de hel wensch!

— Mijne heeren! hernam Paul op een zedigen toon, ik betreur het dat mijne Valérie mijne zoogenaamde diensten, niet zonder overdrijving, heeft opgesomd. Het was niet door middel van deze diensten, dat ik de voordeelen van geboorte en opvoeding hoopte omver te werpen, maar door eene wederzijdsche achting, gegrond op de opgedane ondervinding na zoo vele onverdiende ongelukken.

— Gij hebt gelijk zeide Hector, zich eensklaps oprigtende, met tranen in de oogen; wij moesten wel slecht of gevoelloos zijn, zoo de opgedane menschenkennis, onze ongelukken en onze misstappen, ons niet wijzer en toegevender hadden gemaakt. Mijn neef! ik vraag u vergeving voor mijne beleedigende vroeger, ik vraag vergeving aan de nagedachtenis van uwen edelen vader. Broeder! omarm uwen broeder!

Hij wierp zich in de armen van Paul.

— Welnu! en ik.. riep Jan. Duizend donders! neef! Paul! mijnheer Robin! mijnheer de la Brottière, of hoedanig ook uw titel of naam moge zijn, ik zal mijn degen dwars door het ligchaam jagen van een elk, die zal dur-

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 30sten December a. s.

In de pakhuizen van de Heeren ADAM & CO.

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van Diverse goederen, ter sluiting van rekening, als:

1700. Blikken diverse Eng. Provisien.
500. dito Sardijntjes.
50. kisten à 4 doz. Roode Wijn.
Cijder of **Appelwijn.**
Champagne op heele en halve fleschen.

Engelsche Wagen en **Bendie Tuigen.**
Waarlooze Wagen en **Bendie Strengen.**
Wagen en **Bendie Lantaarns.**
Schapen Vachten.
Eng. Wagen- Veeren met **Assen** en **Bussen** compleet.
Kapleder.
Pedatie Assen.

Fraaije IJzeren Ledikanten.
Amerikaansche Klokken loopende 8 dagen.
Engelsche Tafelmessen van Superieure kwaliteit.
Pennemessen en **Scharen.**
Engelsche Deursloten.

Fraaije Goudwerken.

Engelsche en **Fransche Modewaren.**
Scotch Plaids

Mail-Koffers.
Kamferhouten Kisten.

Gekookte en ongekookte Lijnolie.
Terpentijn.
Loodwit.
Vilt voor daken.

Japansche Zakkie.
Bengaalsche Zeep.
Porceleinen Bloempotten.
Engelsche Kroon-Lampen van Superieure kwaliteit.
Katoenen Borstrokken, Onderbroeken, Kousen en **Sokken.**
Drill voor pantalons.
Russisch Zeildoek en **onderscheiden Katoenen goederen.**

(1648)

VERKOOP BIJ INSCHRIJVING.

Van EEN ERF, bebouwd met EEN STEENEN met PANNEN GEDEKT HUIS, gelegen in de kampong *Temengoengan*, verponding nummer achttien, thans bewoond door den advocaat Mr. W. H. 's Jacob.

Het perceel wordt verkocht in den staat, waarin het zich thans bevindt en zonder eenige vrijwaring. De eigenaar reserveert zich het regt om hetzelve al of niet aan den hoogsten inschrijver te gunnen.

Inschrijvings billetten kunnen worden ingediend tot *Vrijdag den 30sten December e. k.* des voormiddags ten elf ure, ten kantore van den ondergeteekende, op welk tijdstip de opening zal plaats hebben.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Heer J. H. Munter.

(1618) T. A. KLINKHAMER.
Waarn. Notaris.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

De geannonceerde verkoop van den

ROMP,

van het Nederlandsch Ind. Fregatschip

FULKUS SO-OOT

en daarna van deszelfs

INVENTARIS

zal alsnu plaats hebben

op Zaturdag den 31sten December a. s.,

in een der pakhuizen van de Heeren Hill Broekman & Co aan den *Kalimaas.*

De aan wal gebragte Inventaris zal daags te voren te bezigtigen zijn.

(1667) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

Kapitein S. van Hulstijn,
gedurende deze maand is bepaald als volgt:

Van Samarang naar Batavia.......................... 27.

Informatien te bekomen bij

De Agenten,
(1547) ADAM & CO.

WORDT GEVRAAGD.

Een doctor voor de reis naar Nederland tegen genot van vrije passage.

Nadere informatie te bekomen bij

Soerabaya, **B. KOPERSMIT & CO.**
24 *Decemker* 1859. (1689)

Een Chineesche **SUIKERKOKER,** vroeger als zoodanig op groote Suikerfabrieken werkzaam geweest zijnde, en daarvan de beste certificaten kunnende produceren, zoekt eene plaatsing.

Informatien bij de uitgevers dezer *Courant.* (1687)

Een Nederlander van geboorte, oud 36 jaren, zeevarende geweest, zag zich gaarne geplaatst als opzigter bij de Suiker- of andere fabrieken. Informatie bij den Heer J. Raap te Soerabaija. (1688)

f 5000.—

IN LEEN te bekomen.— Bevraagbaar bij

(1685) **F. VOS, qq.**

SOERABAYA *December* 1859.

Door voortdurende ongesteldheid ziet zich de ondergeteekende verpligt de toco te eindigen, en de goederen *à Contant* tegen zeer verminderde prijzen te verkoopen.

Debiteuren worden mits deze vriendelijk verzocht hun debet ten spoedigste te willen aanzuiveren.

(1692) **OECHSMAN.**

TE HUUR

EEN HUIS op *Boeboetan.* Te bevragen bij de firma. (1686)

L. G. VAN LAKERVELD & CO.

PAPIER-HANDEL

VAN

GEBR. GIMBERG & Co,

VERKRIJGBAAR:

VISITE-KAARTJES,

PAPIER- en ENVELOPPES

DE LUXE

(1682) in keurige sortering.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD.

EEN SUIKERMOLEN COMPLEET

EN

TWEE CENTRIFUGES.

Zij die bovenstaande machineriën in voorraad mogten hebben, of wel binnen kort uit Europa te wachten zijn en tot verkoop genegen, gelieven aan ondergeteekenden, te Batavia of alhier, daarvan kennis te geven onder opgave van dimensiën, fabriekanten en prijs.

Soerabaya, SCHIMMELPENNINCK & CO.
9 *December* 1859. (1600)

PAS ONTVANGEN.

PUIK VERSCH SELTSERWATER.
VERSCHE SAMARANGSCHE BESCHUIT.
FANCIJ-, PIC-NIC-, DESSERT-, QUEENS-, ARROWROOT- } *Biscuits.*
FOCKINCK'S LIKEUREN.
ID. RINS MAAGBITTER.
HAAGSCHE BESCHUITJES VAN NICOLA.
PUIKE AALBESSEN-GENEVER.

(1679) **D. MAURITZ MARTENS.**

ECHT ENGELSCHE PENNEMESSEN

EN

DITO SCHEERMESSEN.

(1683) GEBR. GIMBERG & CO.

VERKRIJGBAAR.

BOVEN- BALLONS à .... *f* 4.—
ONDER- ID. „ .... „ 5.—
à Contant bij

OEI MOELIEM.
(1681) Kembang Djepoon.

PER MAIL ONTVANGEN.

ALMANAKKEN VOOR 1860.

ALMANACH	COMIQUE..............................	*f* 1.50
IDEM	PROPHÉTIQUE..........................	„ 1.50
IDEM	DU MAGASIN PITTORESQUE...	„ 1.—
IDEM	D'ILLUSTRATIONS MODERNES.	„ 2.—

(1605) **LE ROY & CO.**

ONTVANGEN.

ZUURKOOL.
ROODE-KOOL.
SNIJBOONEN.
SPERGIEBOONEN.
ANDIJVIE. } *in vaatjes.*

Bij

(1680) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

ven beweren dat ik geen goede broeder en goed vriend ben!

Sedert een oogenblik was Valérie verdwenen doch weldra kwam zij blozend en glimlagchend terug, met een kleinen jongen in den arm, die zij op de knieën van Hector zette.

— Mijn broeder! zeide zij, zegen uwen neef.

De twee ooms streelden het lieve, mooije kind, dat hen eerst een weinig verschrikt aankeek.

— Ik zal hem aannemen zeide Hector, en hij zal den naam van de Castillacs voortplanten, welke in mijn persoon zou uitsterven, ten minste wanneer broeder Jan niet....

— En wie duivel zou mij daartoe willen helpen! riep Jan; wat dat aangaat moet gij bepaald op mij niet rekenen, mijnheer! laat ons onzen neef aannemen, en, op mijn woord van edelman! ik zal hem even zoo lief hebben als gij.

De levendigste vreugde, en de opregtste vriendschap heerschten nu onder de leden dezer familie. Hector ontdekte op den achtergrond, Marc Pitou, die zich de handen wreef van loutere vreugde.

— Wel, oude suffer! ik wed dat gij in het spel hebt medegedaan; reeds sedert lang voerdet gij iets in het schild. Marc stond altijd lagchend in de handen te wrijven.

— Wel, mijn waarde heer! ik heb gedaan wat ik kon. Nu alles zich ten beste heeft gekeerd, zal ik ter eere van onze lieve vrouw van Arcachon eene kaars ontsteken, zoo dik als mijne beide armen; zij heeft het wel verdiend.

De twee broeders bleven voortaan te Nouveau-Castillac wonen, alwaar zij een gelukkig en stil leven sleten.

De familie de la Brottière bezat verscheidene andere landgoederen, weshalve zij hun het geheele gebruik van Castillac had gegeven. Hector en Jan echter konden, niettegenstaande zij de gemakken van deze woning erkenden, hunne oude woning niet vergeten. Men had op nieuw het bovengedeelte van den toren van het zand ontdaan, waarna zij dikwijls verscheidene uren in dit donkere hok gingen vertoeven. Bij elken storm sloot het zand op nieuw den eenigen toegang; op nieuw moest men weêr aan het werk, doch de Castillac's lieten zich niet ontmoedigen. Al het geld wat zij zich konden verschaffen werd aan dit Tantaluswerk besteed. Zoolang zij nog konden loopen, vervulden zij geregeld dezen pelgrims-togt, en de bijgeloovige landlieden waren niet weinig bevreesd, voor de ontmoeting, in de eenzame duinen, van deze verminkte mannen, welke uit het graf schenen te zijn opgestaan. Overmand door den ouderdom, moesten de twee broeders eindelijk den ongelijken strijd tegen deze landplaag opgeven; het zand nam de overhand, en voor dat zij voor goed in het graf waren nedergedaald, was het oude kasteel voor altijd verdwenen.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Dit wonderbaar geneesmiddel zoo algemeen bekend in Holland wordt thans met het beste en gelukkigste gevolg in Java gebruikt. Gelukkiglyk zyn deze Pillen in de hospitalen ingevoerd geworden en hebben dezelve wonderbare genezingen bewerkstelligd in gevallen die men als hopeloos beschouwd. Voor Lever en Maag ongesteldheden zyn ze een zeker geneesmiddel, en de ontstekende galachtige krankheden, zoo gemeen in heete luchtstreken, de ongeregeldheden van het ligchaamsgestel voortvloeyende uit gebrek aan veerkracht, ten gevolge der kwyning welke altyd meer of min uit eene langdurige hitte ontstaat, kunnen nimmer zoo volkomen genezen worden als door Holloway's Pillen. Dezelve hergeven aan maag, lever en nieren, wanneer de een of ander dezer organen ongesteld is, eene gezonde actie. (1530)

De ondergeteekenden hebben regtstreeks van Professor Hollowaij ontvangen een nieuw factuur zijner medicijnen, die doorloopend ten hunnent verkrijgbaar zijn in doozen en in potten van *f* 1.—, van *f* 3.—, en van *f* 5.— elk, naar gelang van derzelver grootte.

LE ROY & CO.

BOEKHANDEL

van

GEBR. GIMBERG & CO

KOKKI BITJA,

INDISCH KOOKBOEK.

KITAB MASAK-MASAKAN INDIA.

5de verbeterde en vermeerderde druk.

Prijs *f* 3.— franco per post *f* 4.—

(1693)

BOEKHANDEL LE ROY & CO.

Korte praktische en theoretische beschrijving

VAN DEN

ELECTRO-MAGNETISCHEN SCHRIJF- OF DRUK-TELEGRAAF

DOOR

A. A. Meijsenheim Knipschaar, Chef der 3de Telegraaf-afdeeling op Java.

Prijs . . . . . . *f* 3.—

(1652) „ franko per post „ 4.—

BENOEMINGEN, BESLUITEN, enz.

JAVASCHE COURANT

van den 21sten *December* 1859 N°. 102.

Civiel Departement.

ONTHEVEN:

Eervol, van de hem opgedragen waarneming der civiele geneeskundige dienst in de afdeeling Soemedang (Preanger-Regentschappen) de particuliere geneesheer C. Rademaker.

BEVORDERD:

Tot controleurs der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Lampongsche districten, de controleurs de tweede klasse G. A. van Delden en H. D. Canne.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de eerste afdeeling op Java, de fungerende secretaris bij de regtbank van burgerlijke regtspleging te Palembang en auditeur-militair aldaar, mr. W. de Booij.

Tot substituut griffier bij den raad van justitie te Soerabaya, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië mr. E. R. J. E. de Kuiper, thans werkzaam op het parket van den officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya.

Tot kommies op het bureau van den adsistent-resident te Tjilatjap (Banjoemaas), de ambtenaar op wachtgeld C. B. D. Ohrly, laatstelijk derde kommies bij de algemeene rekenkamer.

Tot eerste kommies op het bureau van den adsistent-resident van Palembang, de eerste kommies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust W. van Ommen.

Tot kommies op het bureau van den resident der Padangsche bovenlanden, de kommies op het bureau van den adsistent-resident van Mandheling en Ankola A. Int'veld.

Tot kommies op het bureau van den adsistent-resident van Mandheling en Ankola, de kommies op het bureau van den controleur te Natal S. W. Marx.

Tot kommies op het bureau van den controleur te Natal, de klerk op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust C. W. Kornmann.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der civiele geneeskundige dienst in de afdeeling Grissee (Soerabaija), aan den particulieren geneesheer C. Rademaker.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den griffier bij den omgaanden regter in de derde afdeeling op Java, mr. Chs. J. Taunaij, laatst waarnemend auditeur militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid-en Ooster-afdeeling van Borneo.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Directeur der Kultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Uit de residentie Bezoeki naar de residentie Banjoemaas, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der tweede klasse H. van Duivenbode Varkevisser.

Uit de residentie Banjoemaas naar de residentie Bezoeki, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der tweede klasse E. Kalfsterman.

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA, den 26sten December 1859.

Wij vernemen dat tot Secretaris der residentie Soerabaija is benoemd, den heer C. C. Tromp, eerste kommies bij de directie der financiën.

— Een der matrozen van het Ned. schip *Agatha Maria*, dat kortelings van het Duiven-eiland met schade hier is teruggekeerd, heeft gisteren, in de vlet naar wal gaande, eene twist uitgelokt met den bootsman van genoemden bodem tegen wien hij een oude wrok had. In de daarop volgende worsteling heeft hij den bootsman het mes uit den gordel gerukt, en hem daarmede een gevaarlijke wond in den buik toegebragt, waarvoor deze thans ter verpleging in het hospitaal is opgenomen. De dader is op geregtelijk bevel heden ochtend gearresteerd.

—Met genoegen vernemen wij omtrent de Bonische expeditie dat de toestand der drie gekwetste officieren beterend is.

Volgens deze latere tijding zoude de koningin niet naar Sopeng maar naar een der onafhankelijke rijken Wadjo of Loehoe, zijn gevlugt, nagezet door de cavallerie die haar zeer kort op de hielen zat, zoodat zij in de overijlde vlugt tot zelfs hare proviand op den weg achterliet. — De dame schijnt eenen goeden smaak te hebben, ten minsten wij vernemen dat hare vervolgers zich hebben te goed gedaan aan hare blikjes van Alberdingh Thijm.

De gezondheidstoestand der manschappen liet niets te wenschen over en waren zij van alles voorzien.

De Generaal was met de troepen naar Wadjo ten einde de uitlevering van de Koningin van Boni te eischen.

— Volgens een berigt van, Zr. Ms. consulaat te Sydney, nemen de handelsbetrekkingen van Nederland en dezelfs Oost-Indische kolonien met Australie zeer in uitbreiding toe. Wat den invoer betreft, wordt thans door gezegde kolonien ook gedeeltelijk voorzien in de behoefte aan suiker, koffij en rijst, waarvan het verbruik te Sydney zeer aanzienlijk is, en welke artikelen vroeger bijna uitsluitend uit Manilla, Mauritius, Ceylon en Calcutta werden aangevoerd. In het eerste half jaar van 1859 zijn uit de Nederl. Oost-Indische bezittingen aangekomen 7 schepen, aanbrengende ongeveer 2204 ton suiker 12 ton koffij en 711 ton rijst, met eene kleine hoeveelheid specerijen en bindrotting.

Voor zooveel aangaat den regtstreekschen aanvoer uit Nederland kan worden gezegd, dat de verkoop van Nederlandsche manufacturen te Sydney moeijelijk, zoo niet geheel onmogelijk is, daar in de behoefte der bijna uitsluitend Engelsche bevolking door het moederland wordt voorzien. Van andere artikelen kunnen alleen boter, kaas, kaarsen, haver en jenever de mededinging met de soortgelijke Engelsche artikelen volhouden; voor de geraffineerde suiker wordt de mededinging moeijelijk, wegens de twee te Sidney bestaande raffinaderijen.

Wat den uitvoer betreft, zoo is een nieuw veld voor de Nederlandsche markten geopend ten gevolge van den regtstreekschen uitvoer naar Nederland van Australische producten (schapenwol, gezouten huiden en talk); de eerste lading vertrok uit Sidney 17 Febr. 1858 naar Amsterdam, eene tweede 7 Julij naar Rotterdam en eene derde 28 Febr. jl. naar Amsterdam, alle drie grootendeels bestemd voor de Nederlandsche Handelmaatschappij. De Australische wol neemt toe in deugdzaamheid en is voor sommige fabrikanten onontbeerlijk geworden. Steenkolen waren een artikel van uitvoer en het nabij Sydney gelegen Newcastle is rijk aan steenkolenmijnen. Van daar zijn van 16 Junij tot 28 Julij 3 ladingen naar Java verzonden, benevens 4 ladingen, met 2150 ton, regtstreeks uit Sydney. De haven-onkosten zijn te Sydney zeer matig en, in geval van nood, kunnen op eene allezins billijke wijze vertimmeringen worden bewerkstelligd op de onderscheidene aanwezige werven. Ter verzending van brieven naar Java moet men zich thans hoofdzakelijk van zeilschepen bedienen, daar de stoomers sedert Maart jl., van Sydney den weg nemen langs Mauritius en Aden naar Europa, in plaatst van, zoo als vroeger, van Sydney direct naar Ceylon. De goudproductie gaat geregeld voort, en sedert 1e. Jan. zijn 151,945 oncen van de verschillende mijnen in N-Z.-Wales aangebragt, ter waarde ongeveer van L. st. 569,800. Opmerkelijk is het, dat de te Sydney gemunte sovereigns, ofschoon een wettig betaalmiddel in de Engelsche kolonien en nieuw zijnde, op Java ongeveer 30 ct beneden de waarde der Engelsche sovereigns staan.

FRANKRIJK.

— Over de zaak van Marokko heeft een nog al levendig onderhoud plaats gehad tusschen den Britschen minister, Lord Palmerston en den Franschen gezant graaf de Persigny. De Britsche minister zou daarbij zeer ernstig hebben geklaagd over de baatzuchtige bedoelingen van het Spaansche kabinet, en zonder omwegen hebben verklaard, dat hij des noods met kracht van wapenen zal verhinderen, dat Spanje zich aan de beide kusten van de straat van Gibraltar vestige en die in zijne magt bekome. Volgens deze berigten zoude men van de Fransche zijde wel een zeker gewigt hebben gehecht aan deze verklaring, maar daardoor niet bewogen zijn geworden om eenige verandering te maken in de staatkundige gedragslijn, welke tot dusver door Frankrijk met betrekking tot Marokko is gevolgd, en zoude men voortgaan met het nemen van de vereischte maatregelen om de Algerijnsche grenzen voor overlast van de Marokkaansche stammen te vrijwaren.

— In den *Moniteur des Arts* leest men het volgende: Wij sporen alle personen die zich naar Versailles begeven aan, de tentoonstelling van kunstwerken te bezigtigen, om de slaapkamer te gaan bezoeken waarin Lodewijk XIV in 1715 is overleden. Dit vertrek is weder voor de nieuwsgierigen opengesteld en is geheel hersteld en verguld. Het herstel van het ledikant heeft vooral groote zorg vereischt. Dit meubelstuk is het werk van een kamerdienaar van Lodewijk XIV, genaamd Simon Delobel, die aan dezen arbeid twaalf jaren zijns levens heeft gewijd. Op het ledekant prijkt eene kostbare sprei, geborduurd door de kweekelingen der school van St. Cyr. Dit stuk heeft Lodewijk Philips in Duitschland weder doen inkoopen; het was daar in de eerste jaren der omwenteling verkocht.

— In de *Curiosités Judiciaires* vindt men het volgende opgeteekend: Montesquieu alvorens Rome te verlaten, ging afscheid nemen van den Paus Benedictus XIV. De Paus voegde hem toe: Mijn waarde president, alvorens te scheiden, wil ik u een blijk geven van mijne vriendschap. Ik ontsla u voor geheel uw leven van het vasten en strek die vergunning ook tot uwe familie uit. Montesquieu zeide den Paus dank en nam afscheid. De bisschop Kameraar geleidde hem naar de gaanderij. Men zond Montesquieu de dispensatie-bul en bood hem eene vrij hooge rekening van de regten, welke hij voor dit privilegie moest betalen. Montesquieu schrikte over deze belasting, gaf de bul aan den secretaris terug en zeide: Ik dank Z. H. voor zijne welwilendheid; maar de Paus is zoo een eerlijk man dat ik mij aan zijn woord houd en vertrouw, dat God dit ook zal doen.

— Op dit oogenblik worden aanzienlijke hoeveelheden steenkolen naar de magazijnen onzer oorlogshavens vervoerd.

Wel wordt van hooger hand beweerd, dat dit alleen geschiedt, om den bij reglement bepaalden voorraad, die wegens den oorlog in Italie eene aanzienlijke vermindering had ondergaan, weder aan te vullen, doch deze bewering schijnt bij het publiek geen ingang te vinden. Men gelooft, dat er werkelijk iets meer achter schuilt, want uit de verschillende plaatsen, waar rijks geschutgieterijen gevestigd zijn, wordt berigt, dat er van wege, de ministerien van marine en oorlog bevel is gegeven, den meest mogelijken voortgang te maken met de vervaardiging van eene aanzienlijke hoeveelheid projectilen. Uit andere werkplaatsen moet, ingevolge lastgeving van dezelfde ministerien, in een betrekkelijk korten tijd een groot aantal kardoezen en granaten geleverd worden.

— Te Toulon en Marseille liggen nog 35 vaartuigen, welke volgens de aangenomen bepalingen in het tractaat van Zurich, in de termen vallen, om aan Oostenrijk te worden terug gegeven; zij zullen niet onder zeil gaan, voor de door Oostenrijk op ons buit gemaakte vaartuigen, in dezelfde termen vallende, zullen zijn terugegeven.

— Verscheidene beroemde Fransche kunstenaars zijn thans druk aan het werk. Horace Vernet is bezig met de laatste hand te leggen aan een schilderstuk voorstellende Napoleon I, omingd door zijne maarschalken. Yvon heeft de schetsen bijeenverzameld voor de tableaux der veldslagen in Italie. Beaucé houdt zich onledig met ontwerpen van het ruiterportret van den maarschalk Canrobert, Jouffroij werkt aan een marmeren standbeeld. Dumont is bezig aan het model voor een borstbeeld van Alexander von Humboldt. De Nogent heeft een standbeeld beëindigd van den Generaal de Lourmel, hetwelk opgerigt zal worden te Napoleonville, en Megret heeft er een onder handen genomen van Massena voor de stad Nice.

ENGELAND.

De *Daily News*, welk blad als een orgaan van Lord John Russell beschouwd wordt, gaat niettemin voort hevig uit te varen tegen de voorgenomen expeditie; het blad zegt, dat eene alliantie tusschen Spanje en Frankrijk tegen Marokko, of ten minste eene gelijktijdige bedreiging van een oorlog tegen laatstgenoemden staat, voor Groot-Brittannie niets geruststellends heeft. Frankrijk heeft geen aannemelijken grond voor een oorlog en zoo het Spanje al niet aan een voorwendsel ontbreekt, dan toch heeft de Marokkaansche regering zich bereid getoond tot het geven van satisfactie, zoodat het kabinet van Madrid niet tot vijandelijkheden behoeft over te gaan. Engeland moet elken oorlog, welke met ontoereikende gronden ondernomen wordt, wantrouwen, want waar de gronden zoo zwak zijn, moet men onderstellen, dat bijoogmerken bestaan. Engeland heeft verder het grootste belang bij de onafhankelijkheid en neutraliteit van het grondgebied, dat den ingang der Middellandsche Zee beheerscht.

— De *Morning Herald* is beducht, dat de strijd tegen Marokko eene geduchte uitbreiding zal krijgen en zegt verder, dat eene verovering van Tanger door de Spanjaarden hun ten slotte de heerschappij over de straat van Gibraltar zoude verminderen en de veiligheid van Malta en de Ionische eilanden in gevaar zoude kunnen brengen. Om dis reden mag Engeland niet dulden dat Spanje grondgebied in Marokko verovere.

— Gedurende het stormachtige weder van Donderdag avond, was men bevreesd, dat de *Great Eastern* zijne ankers zoude slepen en tegen de rotsachtige kust bij Holyhead geraken, dewijl het schip, ter reede liggende, aan de volle kracht der zee was blootgesteld. Daarom deed de kapitein twee der ketels stooken, stoomde naar eene veiligere plaats liet daar nog een anker van zeven ton vallen en bleef alzoo bij 15 vadem ketting den storm uithouden. In weerwil van deze gerustheid vertoefde de kapitein den ganschen nacht op het dek en hield den stoom aan, ten einde bij dreigend gevaar zich geheel van de kust te kunnen verwijderen.

— De vloot der Middellandsche zee bestaat op dit oogenblik uit 52 schepen, die allen, op vier na, door stoom bewogen worden.

— Het transportschip *Balaklava* is ll. Vrijdag met geschut en twee millioen scherp patronen van Woolwich naar Gibraltar gestevend.

— Het schip *British Trident* is met goud ter waarde van 131,064 £ van Port Philip aangekomen.

— Sommigen zeggen, dat de regering wel krachtig tegen China wil handelen, maar zonder echter een beslissenden slag te slaan, en brengen hiermede de in een der dagbladen voorkomende opmerking van den Heer Gladstone, thesaurier der schatkist, in verband, dat „de handelingen der regering in de striktste overeenstemming met de billijkheid en menschelijkheid zijn zullen." Eene zoo aanzienlijke expeditie als eerst verwacht was schijnt dus niet afgezonden te zullen worden. De regering zou den aan de monden der Peiho geboden tegenstand niet als een feit aanmerken, waarvoor het Chinesche hof verantwoordelijk is, maar zich, om den roem der Europesche wapenen te handhaven, tot eene vergoeding van eer door het een of ander schitterend wapenfeit beperken, zonder den oorlog aan China op nieuw te verklaren. Hoe vreemd dit klinken moge, volstrekt onaannemelijk is het niet, als men bedenkt dat de Heeren Gladstone, Milner Gibson en Russell, de vroegere verklaarde tegenstanders van den Chineschen oorlog, thans leden van het kabinet zijn.

DE ARMSTRONG-GESCHUTFABRIEK TE NEW-CASTLE AAN DE TIJNE.

De uitgebreide gebouwen welke men sedert eenige maanden bezig is te plaatsen aan den noorder oever van de rivier de Tijne, plaatselijk bekend als de Elswick artillerie-fabriek, zijn belangwekkend voor iedereen, omdat daar de zoo beroemde kanonstukken van Sir. U. Armstrong worden gemaakt. De nieuwe werken zijn eene uitbreiding van de oude fabriek, alwaar ijzeren bruggen en andere dergelijke werken worden vervaardigd; de nieuwe gebouwen beslaan veel meer grond dan de oude fabriek, bovendien wil men nu nog werkplaatsen oprigten tot het maken van bommen, kogels en lonten.

De afmetingen van de voornaamste nieuw opgerigte ate-

liers zijn als volgt: smederij-lengte 487, breedte 70 en hoogte 47 voet; machinekamer-lengte 216, breedte 76 en hoogte 47 voet; stelwinkel-lengte 255, breedte 74 en hoogte 37 voet. Alhoewel de fabriek nog niet geheel voltooid is, wordt er echter reeds druk gewerkt, verscheidene groote kanonstukken zijn reeds afgeleverd. Eene groote hoeveelheid 12 ℔ veldstukken benevens 40 ℔ voor schepen zijn in aanmaak; deze stukken worden, met uitzondering van de affuiten welke te Woolwich worden gemaakt, geheel voltooid afgeleverd. Sir Armstrong houdt zich thans onledig met het nemen van proeven met een 80 ℔, welke onlangs voltooid is, een 100 ℔ is tot hetzelfde doel in aanmaak.

De fabriek is zeer gunstig gelegen, aan de eene zijde loopt de rivier de Tijne, en aan den anderen kant ligt de Caledonian spoorweg. Op het bruggenhoofd, hetwelk zich van de fabriek tot in de rivier uitstrekt, zijn twee door den heer Armstrong uitgevonden hijdraulische kranen geplaatst, waarvan de eene 3000 en de andere 12000 ℔ kan ligten met eene snelheid van 6 voet in de seconde; tot sterkte zijn de uithouwers en pilaren dezer kranen geheel van geslagen ijzer vervaardigd. Er zijn thans 1200 werklieden geëmploijeerd en nog voor het eind van het loopende jaar zal dit getal wel tot 2000 klimmen.

Aan de fabriek is een méchanisch instituut verbonden, waar de knapste werklieden en teekenaars les geven. Door de werklieden en leerjongens worden daar teeken-en meetkundige lessen bijgewoond; de meest bekwamen onder hen worden bij vakature op de teekenkamer der Fabriek geplaatst. Reeds verscheidene kundige teekenaars zijn op deze wijze gevormd.

De leden van dit instituut hielden onlangs hunne jaarlijksche bijeenkomst. Daar dit de eerste gelegenheid was welke zich voordeed om hunne sijmpathie voor den heer Armstrong te toonen, werd er ter zijner eer eene kleine feestviering voorgesteld. De vereeniging zou plaats hebben in eene groote overdekte plaats van het etablissement, gebezigd tot het opstellen van bruggen. De moeite welke de bestuurders zich geven tot beschaving der werklieden kan niet genoeg worden geprezen. Bij deze gelegenheid ontzag de direkteur, de heer Westmacott, geene moeite om de plaats der feestviering het doel waardig te maken: de versieringen maakten bij de verlichting een schitterend effekt. Aan het eind der zaal bevond zich eene verhevenheid gesteund door twee hijdraulische ramen en bekroond door regulateurs van stoom-machines, en het geheel werd overdekt door eene groote boog, in den rand van welke geschreven stond: *leve Sir William Armstrong!*, in het vlak waren twee groote sterren aangebragt zaamgesteld uit verschillende handgereedschappen: het geheel was verder versierd met vlaggen als andersints. Mevrouw en Mejufvrouw Westmacott, geassisteerd door andere dames, hadden zich vele moeite gegeven om het geheel een feestelijk aanzien te geven. In de lengte van het gebouw stonden vier rijen tafels, waaraan 700 personen te gelijk konden aanzitten. Aan de eene zijde der zaal was eene verhevenheid opgerigt waarop door muziekanten verscheidene schoone stukken werden uitgevoerd. De zaal werd verlicht door negen gas-reflectors, elk negen voet in diameter, die een vloed van licht afwierpen. De heer Armstrong werd in Londen opgehouden, doch de toast op zijne gezondheid uitgebragt werd onder daverende toejuichingen ontvangen.

Door den sekretaris werd een hoogst gunstig verslag voorgelezen omtrent den staat van het instituut. Daarop werden door den Voorzitter onder de leerlingen verscheidene prijzen uitgedeeld, waarbij hij hen aanmaande om op den ingeslagen weg voorttegaan. Verscheidene heeren rigtten tot de vergadering toepasselijke aanspraken. Door de leden van het zanggezelschap *Apollo* werden verschillende schoone stukken voorgedragen. Een der vergaderden bedankte uit aller naam de Direktie en leden der firma voor de belangstelling welke zij in het instituut toonden, waarna het gezelschap uiteen ging.

BEIT-MARIJ OP DEN LIBANON.

Tusschen de Drusen en Maroniten te Beit-marij op den Libanon, het zomerverblijf van de meeste te, Beijrout gevestigde Europeanen, is onlangs een hevigen strijd uitgebroken.

De Druses bewonen het zuider gedeelte van den berg Libanon; hunne groote sterkten bevinden zich rond Jezzin en Makturah en in de vallei van Baruk. De volkssterkte wordt geschat op 78,000 man. Hunne Godsdienst heeft veel overeenkomst met de Christelijke; in de wijdste beteekenis van het woord staan hun alle middelen ten dienste ter verkrijging van hetgeen zij willen hebben. Hunne stellingen zijn in menige duisternis gehuld en de meeste van hunne plegtigheden en gebruiken zijn onbegrijpelijk. Voor zoover men met hunne geloofsbelijdenis bekend is komt het op het volgende neer: de eenheid van God en zijne verschijning in verschillende menschen gedaanten, de laatste was die genaamd Hakim; vijf eeuwigdurende verheven geesten, ook deze zijn op verschillende tijden als mensch in de wereld getreden, de voornaamsten onder hen zijn Hamza en Christus; de zielsverhuizing, na het overlijden van iemand gaat zijn ziel over in het ligchaam eens diers; er zal een tijd aanbreken dat hunne Godsdienst zal zegevieren; de zeven punten van den Islam zijn verworpen en vervangen door de volgende; geloofwaardigheid, wederkeerige bescherming en hulp, verloochening van alle andere Godsdiensten, vereering van een eenigen God tevredenheid met zijne werken, onderwerping aan zijnen wil, scheiding van de verdwaalde en kwade geesten. De plaatsen voor hunne Godsdienstige vereering zijn gewoonlijk verafgelegen en meestal op den top van eenen heuvel. Zij zijn niet zoo talrijk als de Maronieten, doch veel krijgshaftiger. In vrede zijn zij werkzaam en gastvrij, doch in den oorlog om hunne wreedheid bekend.

De sekte van de Maronieten dagteekent, volgens Murraij's dagboek over Sijrië en Palestina, van af de Monotheisten in de zevende eeuw. Een monnik, John Maron genaamd, overleden in 701, was de groote apostel van dezen stam, van wien zij ook hunnen naam hebben ontleend. In het jaar 1180 lieten zij het Monotheisme varen en onderwierpen zich aan het gezag van den Paus, sedert dien tijd zijn zij bekend voor hunne onvergelijkelijke onderwerping aan den zetel van Rome. Van Aleppo tot Nazareth treft men in alle steden de Maronieten aan, eigenlijk hooren zij op den Libanon te huis. Over de geheele oppervlakte van den berg verdeeld, woont echter het grootste gedeelte, naar schatting 220,000 zielen, in het distrikt Kerrawang. De Patriarch wordt uit de Bisschoppen gekozen en door den Paus in zijne waardigheid bevestigd. Gewoonlijk houdt hij zijn verblijf in het klooster te Kanobin, gelegen in het dal Kadisha op eenige mijlen afstand van de Cederboomen. Het getal kloosters is, in verhouding tot de bevolking, grooter dan op eenige plaats der wereld.

De Libanon schijnt eene toevlugt te zijn voor alle monniken. In het geheel telt men er twee en tachtig kloosters, welke het verblijf zijn van twee duizend monikken en nonnen; zij hebben gezamenlijk een inkomen van 840.000 gulden jaarlijks. Het begrip van het volk en de geestelijken is even gebrekkig als in de overige Christen-gemeenten van het land. De Maronieten zijn dapper, onafhankelijk en ondernemend; hunne bergen kunnen beschouwd worden als de tuinen van Sijrië. Zij zijn echter dom en bijgeloovig; de geestelijken voeren zoowel een staatkundig als geestelijk gebied.

Op Zondag den 7 Augustus jl. brak te Beit-marij tusschen eene partij Maronieten en eenige Drusen een twist uit, door de laatsten werd daartoe aanleiding gegeven. Van beide zijden werd hevig geschoten, twintig Drusen en twaalf Christenen werden gedood. De Europeanen te Beit-marij aanwezig zijn naar Beijrout gevlugt. Den volgenden dag ontvingen de de Drusen hulp van den Sheik Yousef Abdel Malek gevolgd door een paar honderd man, welke de omliggende dorpen uitplunderden. Beit-Marij is door de Christenen geheel verlaten. Op Dingsdag daaraanvolgende heeft wêer een ernstig gevecht plaats gehad te Wijde-Hamanah. Oogenschijnlijk mag voor een oogenblik de vrede hersteld zijn, dit is echter niet zoo; een uit Godsdienstige gevoelens voortspruitend geschil eindigt zoo spoedig niet. Een algemeen oproer op den Libanon zal nog eens het gevolg zijn van eene te gering geschatte beweging. De Drusen hebben eene soort van vrijmetselarij onder zich opgerigt; met al hunne distrikten hebben zij eene geregelde en onmiddelijke gemeenschap. Het Turksche Gouvernement is ten gunste der Drusen gestemd.

Ten slotte achten wij het niet ondienstig onzen lezers eene schets aantebieden van het zonderlinge hoofd- tooisel der Drusische dames. Alle getrouwde vrouwen dragen boven op het hoofddeksel, een soort van tulband, eene zilveren of gouden pijp 18 ja soms 30 Engelsche duimen lengte en drie duimen breedte hebbende; onderaan bevinden zich zes ringen waaraan zijden koorden zijn verbonden, waardoor de pijp op het hoofd wordt bevestigd; de einden dezer koorden, versierd met zilveren bellen, kwasten, enz. hangen op de borst neder.

INGEZONDEN STUKKEN.

BEDIENDEN.

Zou er wel iemand in Indie zijn, in welken maatschappelijken kring hij ook geplaatst moge zijn, van af den hoogst-geplaatsten ambtenaar tot den sober bezoldigden soldaat, die niet op zijne wijze belangrijke grieven tegen den dienstbaren kan uitbrengen, die niet in zijnen kring alle ongerieven eener slechte bediening heeft ondervonden.

Doe vrij een onderzoek bij alle klassen onzer Indische maatschappij, vorsch een oordeel uit over bij hen in dienst staande personen, nergens kan men een onvoorwaardelijk bevredigend antwoord vinden, en dit kan ook niet gegeven worden, want de weinige goede eigenschappen der dienstbaren worden in zoo erge mate door de slechtere overtroffen, dat men die geheel en al over het hoofd ziet.

Zoo men zich ergens over gebrekkige *dienstbaarheid* te beklagen heeft, dan is dit zeker wel te Soerabaya. Iedere andere plaats in Indie moge ten dien opzigte groote ongeriefelijkheden gevoelen, nergens kan die erger drukken dan hier, en er is daarvoor, onzes inziens, gemakkelijk eene afdoende reden te vinden.

De vele nijverheids inrigtingen waaraan onze stad deelachtig is, toch bieden zoo vele gelegenheden aan om bronnen van bestaan voor den Javaan te openen, die daardoor gemakkelijker in zijne behoeften kunnende voorzien, steeds hoogere eischen aan zijne meesters doet.

De van naijver blakende ondernemer ziet ongaarne dat zijn concurrent hem in netter product of spoediger aflevering voorpitstreeft, en door alzoo aan de grillige eischen van zijne dienstbaren toe te geven, is de eerste schrede eener schadelijke toegeeflijkheid gedaan.

Behoeft het nog bewijs dat door de uitgebreide geniewerken en den reusachtigen fabriekarbeid alhier geleverd, de dagloonen enkel door concurrentie tot bijna het dubbele zijn opgevoerd van wat zij vroeger waren, en dat daardoor de eischen der javanen, zoo in geldelijken als in zedelijken zin, eene voor ons hoogst nadeelige hoogte hebben bereikt.

Waar zou het ons voeren zoo wij de bezwaren wilden opsommen die ieder onzer, zoowel in zijne industriële onderneming als in zijnen huiselijken kring, zoowel van mannelijke als vrouwelijke bedienden, ondervindt.

Hoe dikwijls zijn wij niet den speelbal van tot onzen dienst zich aanbiedende Javanen, die, het loon bedongen en de voorwaarden der dienstbaarheid vastgesteld en overeengekomen zijnde, ons in den steek laten, juist op een oogenblik waarop alle verrigtingen zoodanig geregeld zijn, dat hunne diensten, zoo niet onmisbaar zijn geworden, er ten minste eene groote leemte ontstaat.

Waaraan toch mag het wel geweten worden dat de brutale overmoed der Javaansche dienstbaren zoo sterk toeneemt?

Overgroote toegeeflijkheid in het niet helpen handhaven der desbetrekkelijk bestaande policieverordeningen van onze zijde, is zeker wel de voornaamste oorzaak van dit kwaad, doch ook heeft de policie zelve schuld, wijl zij te weinig op eene strenge handhaving dier bepaling aandringt.

Wij laten hieronder volgen enkele artikelen uit het policie reglement die, wanneer zij met de meeste naauwgezetheid en onpartijdigheid in praktijk werden gebragt, vele onheilen zouden voorkomen, waarvan nu velen onzer de slagtoffers zijn.

Art. 32 Ieder vrij mensch die zich voor eenen bepaalden tijd tegen zeker loon, vrijwillig aan een' ander dienstbaar heeft gesteld, zal gehouden zijn den aldus op zich genomen diensttijd uit te dienen; even gelijk het den dienstbruiker verboden is, zoodanig dienstdoende, vóór en aleer de tijd verstreken is, uit zijne dienst te stellen.

Art. 33 Indien de tijd van dienst niet bepaald is, zal dezelve gehouden worden, voor ééne maand te zijn ingegaan en zullen beide verpligt zijn, elkander vóór de helft der maand de dienst op te zeggen.

Art. 34 Ingeval de dienstbruiker goed mogt vinden, den dienstdoende vóór den bij het voorgaande artikel bepaalden termijn van opzeggen uit zijne dienst te ontslaan, zal hij behalve de volle voldoening van het loon tot het einde der maand, nog gehouden zijn tot het geven van kostgeld.

Art. 35 In geval de dienstdoende buiten den bepaalden termijn van opzeggen en in het algemeen buiten weten van den dienstbruiker, zijne dienst verlaat, zal hij daardoor alleen het reeds verdiende loon verbeuren, en naar luid van art. 2 gestraft worden.

Art. 36 Deze bepalingen zullen echter geen effect sorteren, wanneer een van beide den andere wegens mishandeling, dan wel wangedrag, bij de policie aangeklaagd en zulks genoegzaam bewezen heeft.

Art. 37 Een ieder is verpligt, den zijnen dienst verlatende een behoorlijk certificaat uit te reiken, waarin naar waarheid zoo wel het gedrag, als de redenen waarom zoodanig persoon zijne dienst verlaat, zullen bekend gesteld moeten zijn, op verbeurte eener boete van *drie guldens*.

Art. 38 Op gelijke boete is het een' ieder verboden, iemand in zijne dienst te nemen die niet van zoodanig certificaat dan wel van een bewijs van zijn Hoofd voorzien is.

Vooral Art. 37. en 38 bieden ons eenen waarborg om, wanneer van wege het hoofd der policie op eene strenge toepassing wordt gelet, langzamerhand het ingeslopen kwaad te betengelen. Wij gelooven als zeker te mogen stellen dat, bij zamenwerking tot bereiking van dit doel, een groot getal ontvreemdingen, door dienstbaren gepleegd, zullen kunnen worden ontdekt, wijl er bij de aangifte aan de policie betere aanwijzingen naar den persoon zullen kunnen gedaan worden, en alsdan in de meeste gevallen de opsporingen met meer gevolg zullen geschieden.

De billijkheid zoude echter vorderen dat men, alvorens tot bovenbedoelde toepassing der policie bepalingen over te gaan, die toepassing door eene WAARSCHUWING liet vooraf gaan.

Redactie.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Pruissische	Dolphin	Klein	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Macasser	Rip	„	„ „ „ „
Zweedsche	Constance	Soderberg	„	„ „ „ „
Sardinische	Lijdia	Bazano	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Hendrik Jan	J. van der Meijden	„	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Amerikaansche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Ellen	Wentholt	In reparatie	B. Kopersmit & Co.
„	Eensgezindheid	Flik	Zonder	„ „ „ „
„	Eclipse	C. J. Doeksen	Amsterdam	„ „ „ „
„	Delftshaven	Schaap	Nederland	„ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Holland	B. J. van Eck & Co.
„	Diligence	L. Smit	„	„ „ „ „ „ „
„	Jan van Brakel	C. Verheij	China	E. Ten Brinck & Co.
„	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Assen	H. J. Haverbult	Nederland	„ „ „
Engelsche	Henrij Winch	A. Griffin	Balie	Hill Broekman & Co.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „ „
„	Batavier	A. de Voogd v. d. Straaten	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
„	Cortgene	D. Dunlop	Rotterdam	Anemaet & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia

OORLOGSCHEPEN
Suriname,
Madura,
Princes Amelia,
Groningen,

DE SCHEPEN
Herschel,
Alfulck,
Fulkus So-oot,
Fathool Mobarak,
Delphin,
Constance,
Faildul Mobarak,
Aloosmanie,
Eclipse,
Ammana Talbarie,
Diligence;

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden;

DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Naim Balgijer,
Meteor,
Abbool Hassim,
Witch,
Dorothea Henriette,
Ellen,
Joedul Barie,
Fathol Madjiet,
Macasser,
Pictura,
Assad Dulla,
Agatha en Maria,
Oosterling,
Lidia,
Eensgezindheid,
Batavia,
Almelo,
Stad Assan,
Antelope,
Baboel Haer,
Arief Benjermasa,
Goansien,
Delftshaven,
Hendrik Jan,
Vrijhandel,
Cortgene,
Jan van Brakel;

DE BRIKKEN
Risgil Hair,
Talsum,
Banda Balhair,
So-Ootdin,
Elmachboelie,
Fulkus Seroer;

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Hing Aan,
Bintang Tjaigoan,
Witch of The Wave,
Inghiem.

DE KOTTERS
Riengit,
Tedok.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 15¼ @ ƒ 15½.—
KOFFIJ ƒ 35.—
RIJST (CARGA) Ꝑ koijang ƒ 140 @ ƒ 150 —
Id. (WITTE) „ „ ƒ 165 @ ƒ 180.—
KOEHUIDEN Ꝑ picol.
ARAK Ꝑ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER.) ƒ 27.—
OLIE (KATJANG.) ƒ 19.—
KADJANG MATTEN ƒ 12.—
ROTTING ƒ 8½.—
WISSELKOERS 108 %.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.